

Тахсари 39 с сыла
Сылаыта 2 хэрчэ



3. Хаһыат төрдүс балаһатыгар аазаачылар суруктарын кытта билсүүһүг.



ЛЕНИНСКЭЙ ВАХТАБА

ТҮҮЛЭЭГИ БУЛГААНЫН КҮҮҮРДҮӨХХЭ

ТАНААРЫЛААХТЫН ҮЛЭЛЭЭТИЛЭР

Н. БАРАШИНОВ

**ЫҢҮРЫЛАХТАР
ТОХСУНЬУ ЫҢА**

II. СЕЛАДРИШЕН

Ситийиини чингэтэр туһугар

Капитальный бынаты бы-
былгы сылга 16 кв. установка-
ды тутарга, бизни төрөтөр үөн-
на ыыр аналлах тутуулары
Чакырга, Хадварга ситеринни
мытарга, Хситоворо, Хайх-
сыкка, Мэлдэхсигэ сана ту-
тарга быһаарыллына. Сыгы-
ны ветеринарнай ыттаринни,
үөнү түһэринни, сөптөөх ба-
лыттаринни оңорууну ко-
митет мытарга чопчу сорук-
тар түртүрүлүһүндүр.

С. АЛЕНСЕР

Даталар, событиелар

Олуннгу 18 күмүгөр армия генерала, Советскай Союз
нини тогулдуох Геройа Н. Д. ЧЕРНЯХОВСКАИ албүтө
25 сыллы (1906—1945 сс.) туолар.

ССТА фотохрониквата.



В. И. ЛЕНИН төрөөбүтэ **100** сылаа —
ТУОЛУШТЫН КӨРСӨ



В. И. Ленин Кремльга Комитети I
коллегии президиумугар, Хагастан
уга: Г. Эберлейн, В. И. Ленин уонна
Ф. Платтен, Москва, кулун тутар 2-6
күннөрө, 1919 сыл.

В. Н. Ленин, Демьян Бедный уюна Украин-
наттан делегат Ф. Панфилов РК (б) П VIII
соединит, Москва, кулун тутар 18—23 күннэ-
рэ, 1919 снл.



В. Н. Ленин Кызыл площадь Улуу Октябрьской социалистической революция нине силэни туохуутун бардыкынантаабын кэмгэр. Москва, сэткэни 7 күн. 1919 сыл. (Улуу сэмгэс).

В. Н. Ленин Моссовет бал-
нокуттан Денишны утары
окушууга аттаклачы ком-
мунист-булбуштары атырыш-
ка тил этэр. Москва, алтын-
ны 16 жун, 1919 жыл.

В. И. Ленин гоша Н. К. Крупская өсүсүлэ тэс өтү-
нэн үөрэхтэлэин I Бүтүн Рөс-
сиядагы муунларын кэмин-
тин Советар дьлэлэриттэн
тэхсэн илэлэр. Москва, мам
айын 6 күнэ, 1919 сыл.

ССТА фотохрониката.



 Бичигч
ЭПИЭТТИНААР

«Сина-Олок» займет 1970 жыл тожундагы 24 күнүзүдөй күмбүргөдөгү бадалатканымт «Директор собулэммэт» дини С. Местиников сурутар Нахсы кайдалагачи Советтин ишпа- ромунун председатели И. А. Федотов маннын өнүгүшү ыгытат.

«Шифалигыт чакчылар баалар. Алар оркуелетимгар
учаастакторга малин 67 оро уоронор. Нитернат 41 миле-
талик. С. Местинкова хааайимсыбатыгар ус улакит баар.
Аралар Слешов Н. П. аастыт смл тордус кварталыгар
713 солкубайдаагы булгаан туттарда. Местинкова С.М. ма-
жайманга оркурастылар, ырга 54 солк. хааастаах,
уллар Слешов Н. П. ырга 48 солк. ылар.

Мини олорер малыггар ханык да кыбалганы көрсүбөт,
болоту тунна хостох. хааайметыбыга албатын үлөөлөгү
эр. Ошон интернаки ымылдыбыт оёолортон итарды суол
усулдубуцаллап. Итихери учуеттаам, комиссия киичик ин-
тернальч мибатар, белгиги даранм атын оёону устан ту-
ран алыкта себе суох.*

Теоретическая конференция

Олуңньу сакамыгар кыһа
чаас сарана Мутудай орто о-
лолутун ленинскэй салата
равас таҕастаах-сантаах оло-
лутун туолбута. Киһилэр бары
эрбүт-көлүүт дүүһүннээхтэр.
Толумуна даҕаны, I теоретичес-
кый конференцияда кэлбит
сон.

Лон нурдук 7 часка конференция аһмалар. Кириги тылм куола комсомольской териятин иинис секретара Нэга Валлема отор. Иги киниктин 14 комсомолен В. И. Ленин «Иччир оруктарын туһунан» дини үлөһүгэр дакылааттары отордулар. Кыһылат, теһе да бастакытын кинигер, ситиһиллээхтик барда. Лон нурдук хас да комсомолен үлөһүгэр аһа маһыһыттынан Ленинский зачету туттарда.

Бу кизъа машина үс оюну —
сенифонт Омонешниковы, Кола
Яковлевны, Петя Поповы ком.

ССКП КК Пленумун уураабын — олоххо!

КЭПСЭТИИ КИИНИГЭР

Калинин агаарын колхозтаары
партийнэй тэрлгэ уонсай нун
набар ССБН КК ахсынньтаары
(1969 с.) Пленумун уонка парти
райкомун X-с пленумун уураахт
нын олохло киллэрингэ партий
най тэрлгэ сөрүктэрингэ түбүнэн
боштуруну коммунистар класини
дүүүлэстилэр.

Дэгтүм сэдгээ зинах сүеһү, сэлтэ итгингүн, эти споруу уонна гүсүдүтүсгэ атыһааһын былааннарын толортоото. Общественнай сүеһүгэ дороохой аһыталаа болонмоһон курдук үлэ итгитэн да атын сорох керүүлнэ-ыһаар кундаһа сүх жердөрүүтэр ситиһилиннэлэр. Ол эрээри эти сорох ситиһинлэр күлүктөрүгэр үгүс итэҕэстэр баалара кинес-тин кинигер турда.

Болгов бэрэбэлдэмшигтэй, илн тушаалнаах сайлалтчуудын, чуулган председатели Попов Е. А. задрыгсартар сайалта стипенд, үзэни төрийнэг бочуулнаах итгэстэри тааарбуудтарни илнл сэлтэй критика өгөбулунна.

Мераллаайытаны уонна Диринг-профи маҥнайгы сүбүөх партийнай тириэтэлэр секретардара Погонцын Т. С. уонна Попов С. Д. үлэ хаалар иһэр салааларыгар болдомтолорун уурбатахтара, гүрээхтарын толорууну ирдэһин, контуруолааһын мөлтөхтүк тэрийбэллэрэ, хаһаайыстыбаннай үлэ күннээди быстах боһуоростарынан эрэ дьарыктаналлаа сэмэлэниэ. Диринг биригээдэтисэр үтүү ыһымыга улахаанык хаалан иһин, куһагар көрүүтүн-истинтэн сүөһү туһата суох олүүтэ таһаарыыла туруута биригээдир Петрис Е. В. уонна партийнай тириэтэ секретара Попов С. Д. иһин-тоҥон салаабаттарыттан тахсыбыт. Сүөһүгэ ибим аһылыгы сиктин мөлтөхтүк тэрийэлэр. Сүөһү үлэһиттарин ортотутар иһэр-үөрөтөр үлэ утумнааһын кытыллыбат. Бу хаалыылаах биригээдэ туһунан анаан-минээн ханна да боһуоруос көрдүлүбүтэ.

Колхоз саялгата общественная
тутуунга дээрхтамжатаран ик-
ки-үс сая буолла. Сая айы
тутуу бирингээдэ олохтоохтук
төрүлүбэт. Кардиганит тутуу
шаа кыайан табыллыбакка тым

ба тээх хаалар. Отгон сарлам-
мыг түүгээр олохго киригээр
Болхотзаахтар өлөср дэмээр
унаайбаларын, олнуу буларын
га сөтөөх үлэ мнхмэлээр
Дэмлэри бөхүлэктэн бөхүлэкт
төтөрү-тээр кибөрү таларын
ла турар.

Техника үлэтигэр үгүс итэбис
тэр бааллар. Техниканы смал
суох мөһөнү сүүрдүү, алдьатын
чааһын устан ылыкы, онтой д
атын хаһаайлыгыбыннайа суохтуу
сыһымниһаһын чакчыллара аһыа
да суохтар. Шифердар Саше
И. В. И, Нестерев И. техниканы
итиро-итиро сүүрдүүлэрин, ыда
лар олбуордарын тобута көтүтү
лэрин курдук, - сиэргэ баппат бы
һыттар тахсааллар.

[illegible]

Ити курдук коммунистар ороскоуола директора Пермяков К. И. салабар-тэрийэр үлэтигэр үчүтэбэстэр баалларын ийиллэр. Үөрөмү билин 79 эрэ бырыһына иккэ төгүннөр, үөрөнээччи бэрэдиктөөх буслуутугар сөптөөх үлэ ытыллыбат, оронү оскуолатта ууратын чакчыллара таһаарыллар. Оскуола салаалтата төрөһүтэрин, общественноһын кытта үлэни малтэхтүк тэрийэр.

Уолсай партийнай мунһа
ССКП КК эхсэмнэһэаады Пасу
мун түмүктэрин биһирээн тураа
баар нгөвөстөрү туоратымга ту
һааһан чопчу соруктардаах нгө
уураады ылымна.

Р. СТЕПАНОВ

Кизгичи пропагандалыхпыт

Совхоз Довордуураптаары
отделенистугар бу күнүгө
нөбиллениш ортотугар ССН
КК Тезистерин пропагандала-
ар кичини мытылар. Н. С.
Соловьев пропагандастаах
партия историйын икис с-
лаи үрөтөр окууда Тезисте-
ри үрөтинин бүтүрү. Оттон
комсомольскай политурубуон-
тарга икчили занатис мыты-
лына. Хатыны нөбиллениш
Совета хабар общественнай
тэралтелерин үлөнтүрөч ор-
тотугар аналмаах курубуок т-
риллени икис тегү үрөтинин
мытта. Манна пропагандала-

Түмүгөр В. Н. Ленин тулунан
дисфильм көрдөрүлүшүнө.

нан иэһилтик Советын депута
та, комсомол чилинээ М. И
Прокопьева аһаһан улааһы.

ОСКП ЕК Тезистериге су-
гуулан уонна Лахадым фе-
маларыгар баснадалар буолу-
таахтылар. Соторутаарыт-
кэ эл сымдыбыт ОСКП обкомун
пропагандистскай бөлөгө «Ал-
дойду балаһымныгытыгар» лек-
циялары аарыталаабыта. Бу
күнүргө икки агитквартир
саңа төрүһүнө.

Н. КЛАДКИН,
отделение партийной те-
оретическим секретариата.

тан бары үзөн-көтөн, дусбуян
тарбастылар. Кинилерге калың
турар конференцияларга өскө
үчүгөй сактанышлары баарылар.
И. ПОГОВИЦЫН.

**Молхөзтарга
отчуоттуур
муньяхтар**

Азияда коммунизмга Эрикин Эриктин атынан колхоз колхоздактарын улсый муннада буолан ааста. Онно бырабы-дыкка, реиниалыыр по-мисси бипр сыллаах үлө-рин, 1969 сыллаахы баланса тэулуутун уонна колхоз са-на Устаабын туустарынан боппу-руостар дүүүдүлүнүннүр.

Колхоз ассыгы 1969 сылы ба-
лачча сыйындыртык түмү-
нүтө. Сүөбү былаанылары то-
руу государственны кытта ах-
сагына үчүгөй тарту буолаа. Ол

та ички сымл субуруччу оройуон
машыныксыттарын куоталыһа-
ларын көрүлөтүһүн буюла. Бу
Ферма аасын сымла оройуониги
ички тыһыынчалыахтар хамса-
һыныарын баһылабыта көрүлө-
биге уонна биэрбит тылм толо-
роого улахан дьулуурдаарын
көрдөрдө. Уордалар иһэх ахсыт-
тан 2006 кг үүтү мал биэрбө-
тталарын өсө сэттиһин 19 кү-
нүтүр толорбуттара уонна сымл
бүтүөр дьури 118 кг үүтү ылым-
мыт сорукутарытан аһара маты-
лар. Быһыа Улахан Сымла
Ферматин коллективна хас бири-
дин миnahтан 2050 кг үүтү ыыр-
га сорукутанак туруп, оройуон
машыныксыттарыгар ыһарын
таһаһа.

Колхозна урукмуттан аатырар
Анна Сидорова, Варвара Тарабу-
кина, Евдокия Митина, Агафия

ходуна сирэ тупсарыллына. Кол-
хоз инкиниитим да бу үлүсүрү
салгыт нүүскэ ыстар улахан
былааннаа.

Колхозна үгүс техника баар. Олору үлээтөр бастын механикатордар арасында суохтар. Колхозтаахтар шофер Петр Архиповичтан, трактористтар Владимир Нератовичтан, Дмитрий Васильевичтан, Семен Сидоровичтан, Егор Радионовичтан уо.д. та баарыстарынан сыймай сопко кири тутталар.

Ол эрээрн колхозна билигүн да сорох сайна үдэлэргэ уулихан хотугуулар бааллара уонсай мууһаха көнөтүннэ турда. Сайна итинтэ сымтан сым ахсын хөрөнхүүтүн итмын аралбат. Ол сайнаа бинр сиргэ түмүктээн, онуола сентоох тутууну мыйпаттан, кадрдары үөрэтэн үлэ

[illegible]

Колхозтаахтар уопсай мууннахтарыгар 1979 сылга өссө улахан үлэһэри ытарга, бэрлэ-

ДАЛААНЫН КЭНГИЙР, КЫАХ УЛААТАР

курдук 7699 центнер эти оңорон, государственога 4770 центнери атыллагат. Былааны 136,3 бырыһыан толордо. Утү илэозой маанин былааны 140,3, государственога атыллаганы соруудагы 125,5 бырыһыан толортоот.

Эрхлэн Эрхистэн ааһынг колхоз оройуон маһаайыстыба ларыттан үтүү маһынг уонга государствора атыллыаһынг сымлаһым быһаанын урутаан төлөрөн колхозтаахтар Бүтүн Союстаады үһүс сымтарин президиумугар рапордыыр чинээн тиксэбит. Ол рапорга колхоз башыаһаах быһаанын 3 сым 10 маһа государствора үтүү атыллааһынг 101, эти атыллыаһынг 101 бырһааһынгин төлөрбүтү этилибита уонна долхон пятилетка бүтүүр дээрэ государствора өбүн 470 тонна эти, 1300 тонна үтүү атыллыахтын диин өбүһөөлүстүбө млыһыммы.

Колхоз экономиката өсүшү сыйга салгын берергөөтө. Ойнууну харчынан документа үзүшү өлбөрү да кордорор Ол өлбөрү бинир сыйга харчынан документа 200 тыңыныча солк. ушватты 1968 сыйга колхоз сүтүн баады дуола 6.200 тың. солк. эбл буолаларына, 1969 сый түмүктөнөн 5.737 тың. солк. тыңыныч. Экономика салгыны иттигын үдөшүнө 1969 сыйга 357 тың. солк. капиталый тутуулар ымытарга, 97 тың. солк. сыйга техниканы атымыларга кыл бизрде. Колхозтоох мыйдаар орто камнаа 157 солкуобай тыңынога, үлө бик күнүн сыйнаты 5 солк. 82 харчыга тийд. Бизиги маалымкыт мыйдаар камнаа 202 солк., сыйныгына 225 солк. буола.

[illegible]

Кузьмина, Александра Пестерова авторын тэргэ эдэрдэр Мария Татоза, Ирма Софронова, Ахилина Ивнигина, Матрена Филиппова, Нина Васильева авторча нхаллар буолулар. Ити курдук сыктан сых айы эдэр ыччаттар колхозна сүөһү иччитигатор, хоһуу, техникка, тутуу үлэсиритэр төһүү үлэсириттэр буолан нхаллар ураты үөрүүлээх. Итиннэ сэргэ К. Григорьев, М. Васильева, Р. Саргисова, А. Коркина курдук туһуттук ыһарыларын биэрида иччиринникка төрөккөйдүтүмүтэр ыччат сүөһү иччитини маастардара баар буолулар. К. Миронов, Н. Кузьмин, Е. Посьельский, Д. Васильев курдук бастык сыгыгыттар өрдөрүүлөрө сылтатан үрдүү туһун.

Биринчилэр муоталаһыма-
рыгар Хонтово биригээдэ (би-
ригээһиндрэр Н. Н. Коракин
М. П. Лукоцев) киники смл-
ларга мэлдэн бастыыр. Оттоо
буһуга колхозка советох хонто-
водор ирэ былалтын толорбутта-
ра. Онуоха дохсонолон Гаврил
Пестерев механизироланна
аһардаах, коммунистическай
үлө ударниги Василий Тарабу-
кин колотун уонка ырах Ха-
лааны үрөһэр буран оттообут.
Константин Тарасов элэтин
эсеполора ордук таһаарыллаах-
тыг; уулаабытэро бигһаллар
суолалана. Биргээдэ суоһу
интинигэр, конуу үлэһитэр см-
лы бигһир-пестер ситиһинтэох-
тик түмүктэте уонка советох
бырбыллыһынатын шарткомун
коһо смлдьар Кыһыл Знамятын
ханыс да төгүдүн смла.

Патшалык төрүү сыйлыгы
колхозыга сана тууу кийгизин
мытмалына. Колхозго, Мөндөхсін
баскыччаларыгар 200-түү сыйы
киргер хотонноор тутулуучулар
Мөндөхсінге тутулуучу хотон
төлөрү мөндөхсінчалына. Он
тон да атын бодок тутуулар
мөндөхсінчилер.

Сир көзкөз үлөтүн-хамнаһын
сүрүн төрдө, бары саткыныт
бита анылаһа буолар. Ол а-
ныһа быраһылманнаһа сирү ту-
саран оңоруута уонна туһанын-
га, миниттөн ыһыллар бары бы-
һаһы иэдүүстөхтик туһанарга
удалаһа болгонототун ууар. 196
сылта сир оңоруутунар 105 тис-
солт. үп ороскуоттанна. 208 ге-
тар дукка быһыллыһа. 125 ге-
280 сект

дэлгэвчтэй уусна үүнтэй аһьмы-
гын хавччид баатан таарыста.
Аасныг салга хэс бигдрин ий-
сайхалтан 1,9 ара оруу млан
20211 солк. хоромшнуу сунту
лэр. Бу үүнмугт салга бэгсби-
лынньа нийслэх улхан бол
комонуу уудара көрдөнөр.

[illegible]

Ааспыт сизга сүөһү көлүккө
нэн олүүтө 267 тобого тийди
Уонһаа итинни көлүккө 717 п
эти, 127768 солк. үбү көчөстүр
да. Бачча суумада ЗИЛ — 55
моторлаах 41 автомашинани
иттиһэһинэ сөн этэ. Махкыс
түт смата нымтаһыннытан би
лигин туттулла сымдыар
ДТ — 75 итинни 10 трактор
скаматын сараны — 30680 солк
сүтүрдилэр. Маны таһынан со
рох биригээдэлэрэ үбү-аны ор
дух ороскуоттаһын чакчылар
бааллар. Ол курдук ривания
лыр комиссия 76 хабан
Аастыбада 1100 п. от орду
бөһүлүбүтүн булан, 2293 солк
тодоһо. Биригээдэлэрдэ бу
галардар 267 төгүл 2612 солк
орду, 181 төгүл 2002 солк. ит
дэс төлөбүттөрү номнорулунна
Ити барыта махкылыбыт рас
чеңкада суолта биорбөт буолуу
тан уонна оуоха көрдүлүбөт
үлэлэри эбэн-сабан сууруулар
тан тараста. Биригээдэлэр Со
веттэра сүөһү олүүтүн аятаты
олуе муһна-муһна көрөр бую
ланиар төлөтүүнү амаһан олох
тооботтор. Хидар биригээдэл
гэр 47 сүөһү олүүтүтүн 5 ар
тобого 93 солк., Махкыска 4
тобогон 9-ка 208 солк. төлөтү
нү олохтообуттар. Дьэ итилэр
түмүктэригэр сүөһү көннүүн
олүүтүтүн тахсыбыт көчөстөт
1877 солк. арэ төлөмүт.

Ардыгяр биирдинлээн холхон
таатар, энгүлүннөн, кымыл.

либят былааттары кемгөр то-
лорун ийгөргө, ошон жолдоо кал-
да сыйларга экономика өтүүнүн
өсөс кыдырылса, маанайлы-
тыба өтүүнүн бодоруурутар
ордук талаарымаактык үз-
лигөргө сорууттары туруоруну-
лар.

Нууцчаа «Улахан хараагч» гэрээтэй устур» дэж өс ходоот баар. Эрдик Эрдистин аатын колхоз республикада, Бүтүн Россияда тийдэ билээр улахан хааагчтаа буолла. Инииктин да минигин улахан ситийиндэри күүтүүлэр. Омуоха барыагыта баар. Күн бүтүн хас биридэн колхозтаантан үлэр үтүсүбастаахтык сыманаштын эппинтээхтик сайаным, карытаннаг буолуу, апар-суоттаа үлээлээн көрдөхөр. Итихэр бирид бирид суолга — агардас ситийингэ өө тиздихтэрэ.

Колхозтаахтар уонсай му-
шактарыгар молжос сана Уста-
бын ылыннылар. Онуоха Уста-
сорох ыстатыйаларыгар бөлө-
рин олохторугар сыймааһаах
чопчу чуолкайдыһысинарм кил-
лэрдилэр. Колхозлаах ма-
уһааһбатын кээмэй 0,30 гекта-
рынан ыллыгына. Улааһба дын-
уот туттар эрэ киниэхэ бөрүлүр.
Ону таһынан ооруот аһа оло-
дорутар өбөтөр дача туттарыт-
бөһүөлүк тас өттүтөр 0,10 гек-
тар сириин эбин биэрэрэххэ сеп.

Түөрээ дээрэ ахсааннаа
дыа кэргэн биэр манаар мнаах
таах, икки мичет сүөһүлээх
биэр сибинниһаах буолар, от
тон биэстэн үһһөө ахсааннаа
кэргэнгэ икки мнаах, үс мича
сүөһү, биэр иһэ сибинниһа
тор икки уотулар сибинниһа
ону тана Бочуоттаах нолхо
таахтотон, Герой-ийлэргэ биэр
икки биһээх буолалларын ко
нуллуну туһунан этилиннэ.

Колхозташтар уюшай му-
нчаларыи сылга икки төгү-
юнна икки төгүл бодо муночунай
лар муничаларыи шыртарга бы-
лаарысына.

Колхоз бйрабылыанкытын
председатели уома реиции
кыыр комиссийатын бйбарда
нын колхозтаактар уопай му
нахтарыгар агаас куластан
ныккан мытар сеп дйен ала
кына. Мана таһыкка ис бөрү
док балаһыанкылары бйгэртэ
линидэр.

С. ЗВЕРСТОВ.

МУНЬАХХА
НЭПСЭТИНДЭРТЭН

Пестарова А. Н. —Сзодани
ферматын старшыйа.

Биднийг формаца 11 мян-
дм-ийг бүхэл үлдээхгүй.
Гайбал сайга тогору механик-
цилламмыг хотоног кинри-
мт. Мангил хогон үлдээхгүй
аус сынхалын эбт. Мин
лунан тахса сэл хотоног
үлдээх кэллм да мангил
туо үсулуобуваа үлдээх
тэллмт. Омон сүбүл илти-
нтер механикционы күүс
хотоногхт нэлт.

Портнягин С. И. — изрядный
похититель.

Инникитис бүтэй тугуу
сүтэжон уонна куусе ытма-
са. Аны инарба бүтэй тугуу-
ан дьарыктанымалха. Нээр се-
чолдо бүтэй тугуута бугуан.
Этот инарба бидан дьабэ бу-
туу эте. Учаластарга аги-
чиннай-малесбай уланн куу-
сүтүхэхэ. Кэлин кэмгэ кол-
соз салалтааччылара учаласта-
рга колдхотхоннэ таранн
бернара сүддэнн баран айна
туваа Угэсэтиннэ.

Исенофентов А. М. — наирз-
ым кыкул эмизиким мвостар.

Келески бийик бүтэйлээр, тэрхс күүрэлери, хаачхатары инорор кам калла. Аасны сзын итхенин тутуулар сзын уолааннар бийниг сайылыгыт олус эрдэ хаатынмаалыта. Дериалары телефоннуур туһунан кинистер иинэ уолдааста дин санылыбын. Холбоор, төрөөхүн камигар бийниг, сүсүтүтэр, зоонет үдэлхиттэргэ олус калдылалчыбыт. Онуо-а төһөлөөх да ыраас сиргэ түүн-хүнүс дин ахсыбамка атыннан ыгыра барарга күһэллэбит.

Пестерев Н. Г. — перераб.

Тутууну коңдоёо бүтте д
күүбүлээн үлэе киллэре са
тымбыт. Атың үлэхерин сити
ринга болдомтоңу уурбалды.
Итинтен хаачымстыба камтылар
Тутуу майын суолуата улаа
та. Арыл айай тутууга сөн
төөк мастар чордонон бүтү
лөр. Оңон ыраах үрүхтөрү
көрдөөбүнү ымыахаа. Туту
бытаарымтын биир бичичин
истинен кыһын, саамай үл
тахсымта сүөх ырааган кэи
гөр үлэни ыпта сатымбыт
отис сыйын ол-бу быста
үлөмөргө эбестөр от үлөтүгө
үлөһиттэри устан ылабыт. Ы
сымпа. Тутууга иштуктурдар
малларда наадалар. Оңиуу иди
ба иччаттары үөрөмүһү.

Торохов П.Н. — изобретатель инженер-механик.

Билигүн биймэхэ сүүрүнээ
лхн суол наада. Бастаа

Лотерея билиэтин атылаһын

Бафига оройуонунугар харчы-мал лотерейаны биллэтин атымылааһына иһиликхэньэ активнай ыстыһымы ылар. Сюр-кассалары тыйынан лотерейаны атымылааһын таргетторго активтарыйык, жараһымынарга прода-вщтарынан эбэтэр кассирдары-нан ытытылар. Ол курдук Чу-рапчы салинныһыттар масмол-промига Григорьева Д. И., ба-лаһыһаа Попова Е. И., райсо-векка Седалищена А. С., «Сель-хозтехника» оройуоннаары хол-боһугар Дьяконова Е. Ф. хас да ыстылар усталаарыгар лотерея би-лэтин атымылааһына көтөөхтүк ыытан улахан көмөү оҕорол-лор. «Союзпечать» өнөскөрө По-пова Т., продавецтар Оксани-нилов Г. С., Шадрина М.С. 1969 сылга лотерея биллэтин өмүс куһаҕаа суохтук атымылаастылар. Оройуон үрдүнэ 1969 сылга 16200 солкубайдаах харчы-мал лотерейаны биллэти атымылаа-

мита, өтөн бийнги бу дотеран-
нан сүүйүүбүт 17200 солкуо-
байга төгүсөт. Ол курдук «Вол-
га», «Запорожец» автомашина-
лары, 2 мотоциклы, хас да хо-
лодильнигы, танас сүүйар нас-
сылалары, болонья плащтары,
көбүөрү, магнитофону о.д.а. ма-
лары сүүйүлүбүт. Харчынан
сүүйүүгө ижги тогул 500 сол-
куобайдаах, бир тогул 300
солкуобайдаах үнвн оңтон кыра
суммалаах элбөх сүүйүүдөр тө-
дүмүттөт.

Малын сүүтүүхэри төлөө-
лүнгэ райсохи огтуттен бэтла-
рылар тахсалларын өтнэхэ
сэг.

1970 сылга харчы-мал лотерейтын 8 таһаарыгларыгар 126,6 мөлүйүүн солкуобайдаах биллэртөн биһиги ороһуоммутугар 14100 солкуобайдаах аты-

лашы, ону табыган сый бүтүү-
тө сизге даярлаах тааарым би-
лигте келинчө.

Табаахыстар, харчы-мал тө-
тертийн бэлэнтийн атыгалайгаа,
эдгийг байвал да албаах сэл-
налаах сүүвүүдэр нүүтэлэр.

В. ПЕСТЕРЕВ,
орйуоннаады минн сбер-
касса сэлбэллессэй.

Голландия муоратыггар Хер-
либмт Европага бастамыр ийи-
1970 сылга хангыман сүүтүү
абсолютнай чемпионнаа
(«Труд», Ленинград) хангым-
дуу историкатыггар аан баста-

1970 сылга хантынган сүүрүү спордугар
ССРС абсолютнай чемпионо Валерий Лавруш-
кин («Буревестник», Москва).

В. Шандрип уопиша С. Метелица Фотолара.
ССТА фотокрониечта

Оболоргутун страховкалатын

Одо бийнги нэхтбэт нэшилбэт, дэсбүт. Хас бийрдин төрөштү байдтин одото чэгтин-чэгдин дөрүбуйлаах, үрдүк культуураах, бийнгэс көртүс буола нигилхэрингөр ныйнаар. Үчүгэй нигилхэх одо төрөспүккэ үөрүүнү-көсүүнү нийлэ.

Одоо сэтгэлд улаахан баримтаа миний илэтик-адагдсан бүүбэйдээхцнхнэн ааһар. Аан бастаан даяахнаахыма, саяарымага тус-тусла үерүүнү бээр. Отгон манлайгы кылааска үерөнө кхирээхцнхнэн огуһу бүтэрнар дээр элбх бириэма барар. Дээ ол мин олохо кхнхнэг эмэ малы атам лаан баарорго, умкуллубат, өйдөбүннүгү оморго харчы нууһуута бээр суол тусла кымаан.

1968 сылтан бийлиги дойдубуттур эолору
страховнааанын берэдег; слохотню. Страхо-
наа 12 саатарыгар дээр 300, 500, 1000 сол-
ерейга дуосабар түһөрсилэр. Маммаха ово
сапактыгы көрөн вануу таблица быдымытына

出口额共 1.5 万吨, 价值 20 亿元。

Оюлогоргутун страховалатых бигуланхтар
госстрах инспекциятыгар эбэтэр страховой аге-
нты кытта дуогабар түһэрснээххитин соң.

Сорох дьоннор олобут өллөүгүз карчы ылаары мууну, уокупут дуо, димин буолуумматтар. Дьоннор оһнуку буолбатах, төттөрүтүн өгө өллөүгүз ордук карчы толоромго. Орово үтүнөү, көрөнн бадарам туран стархонкынан нонгуоһон карчы мууну, уоллар. Биир орово хас да дуогабар баар буолуон сөп. Ол орово аймахтара дьон өһнө стархонкалатмаларын сөбүтүн тахсар.

Оюну старкөөмөлдөмүзгө Кытсанакха уюна
Чурапчыга баличча үлөни мыталлар. Атын
сирдэргө бу дымал молтохтун турар.

Күндү төрөшлүттөр, байзыт ошодуттар үтү-
нү, кэрени саннан туран эрдэттен харчыта
муньун.

Е. МАКАРОВ, страховой агент.

Улахан суолталаах инициатива

Важный Востокка бала-
хманынча энгэ тыгашы-
нанын, Ахсынч подизлэре И-
раак, сэримтасыйбат үөрд-
рө өссө бик кымаллы бы-
хманы оңордулар. «Фантом»
дигэ америкашкы самол-
тууң салгынынаады параттар
ХАР территориятыгар отон
кирдилэр уонна металлур-
гическы конструкцияларын
оңорор. Абу Забале заводун
кымаллы болбалаатылар.
Иранга агрессорлара эл-
лэх байланышканы маасса-
байлык кымалымын тиэрди-
бит сата террордара обще-
ственность бүтүүнүн долгу-
дуутун уонна абырмык-са-
тырманын үөскэттө.

Парламент саяалар организм-
дөр сөрөөгөн илгизиринки
кууһурдубут кампаригар Со-
ветскай правительство ай-
дах илгизигавата улахан
суоатааланна. Илгизирил-
дыбиги курдук, ССРС Ми-
нистрдэрин Советын Предсе-
датель А. Н. Косыгин АХШ

президент Иксонга, Англия премьер-министр Вильсонга ушун Франция президент Помпидуға байланышкан саясаттын биллери. Ошунда этилдикен, Нараиль мытар курс куталдылар ардак даражалар багымлыктарын болжолдору туура.

Советской Союз снгу ин-
циативата дан дойдуга ула-
хан снгуэринин мала. А. Н.
Косыгин суруга улахан суол-
талаах уонна тирээн тура-
бошпурорбунан буолла, дээн
бэлэтиир Польша «Трибуна
люд» хаһмата. Хаһмат
итинтэн салгыы, Нарандь
агрессордара арабскай дой-
дуларга саба түһүүрүн
тохторго уонна оккупация-
лаһмат сирдэртэн байкаларын
сөрүнэлэрин таһааралларыгар,
ХНТ-ты Генеральниги Ассам-
блеатын уонна Куттал суох
буолуутун Советын резолю-
циятын толорторорго модь-
уар. Советский Союз импе-
риалистическай интиэрэни
утары таһаар тийэ туру-
паран астынмынан бэлэ-
тиир. Каир хаһмата «Аль-
Ахран» А. Н. Косыгин сур-
гун социализм дойдулары
снгу соруууллах турунуу-
лары, араб дойдулары со-

куоннай охсуууларым көмүскөдөн, Нарвал агрессиятын содууларын стох оңорор ийик сорукуудаах охсууу быһымытынан сыналдым. Советскай правительство баһылыга ымышты суругар Никсон уонна Вильсон эппиэтэриттан көстөрүн курдук, ордук чуоллаах АХШ правительствота, Нарвал агрессиятын бары өттүгүн ойуулар. Ол эрэри, Нарвал сарынтимсайыт төрдөрө уонна киники көмүскүүр Холбохунтаах Штаттар салайар эргимтэлэрэ араб дойдударын сойфүргөстөтөргө бадарымтара түгүөстөр дымдааах.

Одуньш 13 күнүгөр молу-
йуон аңара киши кыттыбыт
Кайрга буолбут демонстра-
ция АХШ кымыллы быһымы-
тын кыттаахтык сэмэлэстэ
уонна Израиль былдьаан
олорор сириг босхолуурга
демонстрация кыттымлаах-
тара андаадыллар.

Көңүлү таппылар аан дой-
ду бары иоруттара араб
дойдуларын кытта биир са-
маллаахтар. Кинилэр ылар
политикаларын эйэ модун
тирээр Советскай Союз
абуур.

CCTA

А. Е. МАКСИМОВ

Саха АССР оскуолаларын үтүөлүк утуутала, Ага дейдү сиринтин кыттымынча, колхознай-советскай тулуу эстегана, 1945 сытан ОСКН чилинэ Максимол Алексой Ериноснич уһун ырахан ылармы лэнниттөн бйинги кэкилсититтан алам туората.

А. Е. Максимов 1906 сыллаахха олунньу 28 күнүгөр Хадаар нэһилиэгэр дьадаҥы курганга төрөөбүтэ. 1920 сыллаахха Уорда начальнай сс-куолатын үнүс кылааһын бүтөрбүтэ. 1924 сылтан ила нэһилиэккэ ытыллар бары үлэлэргэ, ол курдук кулактар сирдирин дьалынчыларга илди биэриингэ, баайдар кулактарын быһыныга, бастакы бассабыык-тым ыһылылары ыһыныга, колхозтары төрүһүнэ нэһилиэк активнаһын, нэһилиэк Советын секретарын, райсовет инструкторын быһымытынан активнайдык кытылбыта.

1934—1937 сс. Якутскай-
дааһы подрафаты ситиини-
лэхтук үөрөмөн бүтөрбөтө.
Онтон ыла нуруот үөрөдирин-
тин дымаатыгар туох баар
дөбүрүн, сыратын биэрбөтө.
Хайахсыу оскулатын. Дө-

гош дотдому директорынан, Чакыр уюмга Диринг оркууларынгар учууталынан 1969 сылга дигри улуусоонит. Ити елларга нибилки Советин депутатинан сэтте тогул били-бардыан уюмга мангайгы су-буох партияийн турлук се-ресалыган ОСПН айтомун.

1943 сыллаахха Ада дойдуну көмүскүүр Улуу сарыкта кытырылган үс сыл сулуусулаабыта. «Японияны ыла-йып иһин», «Ада дойдуну сарыктан көрүлүбүз» үлүһүн иһин», «Быйылы 20 сыла», «Үлүсү туйгунун иһин» медалдарынан уонна Саха АССР Верховнай Советин Президиумун Ботуотунай грамотатынан иһин төгүл наараадалаабыта.

Үтүктөнүүдөк табаларык, с-
най үлөшт бар дьонун диниг
итыктыбылдан туанара
Кини сырдык мөстүөн бийи-
ги сүрөхпитигэр еруутун
тылганах сыйлыма.

ТАБАДРЫСТАРА

Редакторы колбуйлааччы А. Г. ТУРАНТАЕВ

ССКП райкомун бюрота, райсовет исполкома уонка үрүк оройуоннары салалта Саха АССР оскуолаларын үтүөлүк учуутала, 1943 сылтан ССКП чилинэ, пенсионер

МАКСТИМОВ АЛЕКСЕЙ ЕРИМЕЕВИЧ

бу даям олунузу 15 күндүр ухуң, марахан ыярым канни-
тон олбутун бокуоннуң бары аймахтарыңар, билер дьон-
норутар диниңиң курутуйам туран ийитиниңаралло.

Дирин орто оскуолатын
уоһна дотдомун администра-
циялара, партийнай, проф-
союзнай тармактары Саха
АССР оскуолаларын үтүөлөөх
учуутала, ОСКП чилиэнэ
МАКСИМОВ АЛЕКСЕЙ
ЕРИМЕЕВИЧ
бу дыаа олунньу 15 күнүгөр
буун, ыраахан ыарым кээ-
пигинтэн өлбүтүттөн көргөт-
тигэр, бары аймактыр, у-
чуллар дөһөлүүртүр Дирин ку-
лунналарын биллэрэллэр.

Талпымыз көргөннми, арабыз,
сөбүт, аймакшыт

**МАКСИМОВ АЛЕКСЕЙ
ЕРИМЕЕВИЧ**

бу дым олукнуу 15 күнүтөр
уфун, ыраакан ырымы көп-
нигген олбүтүн бары аймак-
тарыгар, билер дьоннорутар
курутуян туран биллерибит.

Көргөз, сөзлөргө, сизинерге,
аймактары